

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

P9_TA(2019)0077

Sytuacja w Boliwii

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie sytuacji w Boliwii (2019/2896(RSP)) (2021/C 232/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 22 października 2019 r. w sprawie procesu wyborczego w Boliwii oraz z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie sytuacji w Boliwii,
 - uwzględniając sprawozdanie misji obserwacji wyborów Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) w Boliwii z dnia 21 października 2019 r.,
 - uwzględniając oświadczenie grupy kontrolerów procesu wyborczego w Boliwii z dnia 10 listopada 2019 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiej komisarz ONZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet z dnia 16 listopada 2019 r.,
 - uwzględniając referendum konstytucyjne przeprowadzone w Boliwii w dniu 21 lutego 2016 r.,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie sytuacji w Boliwii,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
 - uwzględniając ostatnie oświadczenia prasowe Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka dotyczące Boliwii, w szczególności oświadczenia z dnia 23 października, 12 listopada i 19 listopada 2019 r.,
 - uwzględniając konstytucję Boliwii,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wybory prezydenckie i parlamentarne w dniu 20 października 2019 r. w Boliwii odbyły się w mocno spolaryzowanej atmosferze ze względu na fakt, że prezydent Evo Morales jest kontrowersyjną postacią, a przyjęcie jego kandydatury budziło kontrowersje;
- B. mając na uwadze, że po przegraniu referendum w sprawie zmiany konstytucji Boliwii w 2016 r. Evo Morales kandydował na czwartą kadencję prezydencką za zgodą Trybunału Konstytucyjnego, która to decyzja wykazała wyraźny brak niezawisłości wymiaru sprawiedliwości w Boliwii;
- C. mając na uwadze, że po przeliczeniu ponad 80 % głosów w systemie szybkiej i bezpiecznej transmisji wstępnych wyników (TREP) Najwyższy Sąd Wyborczy przestał ujawniać wstępne wyniki; mając na uwadze, że ówczesne liczby wyraźnie wskazywały na potrzebę przeprowadzenia drugiej tury głosowania; mając na uwadze, że 24 godziny później Najwyższy Sąd Wyborczy „przedstawił dane z niewytłumaczalną zmianą tendencji, która drastycznie zmieniła losy wyborów i spowodowała utratę zaufania do procesu wyborczego”, jak stwierdziła OPA; mając na uwadze, że Trybunał Konstytucyjny wykluczył możliwość przeprowadzenia drugiej tury wyborów na tej podstawie, że osiągnięta została wymagana 10 %-owa różnica między dwoma czołowymi kandydatami;
- D. mając na uwadze, że działanie Najwyższego Trybunału Wyborczego wzbudziło sprzeciw i podejrzenia o nadużycia nie tylko wśród zwolenników kandydatów opozycji, lecz także wśród obserwatorów krajowych i międzynarodowych oraz większości społeczności międzynarodowej;
- E. mając na uwadze, że prezydent Morales publicznie ogłosił się zwycięzcą wyborów jeszcze przed przekazaniem i ogłoszeniem wszystkich oficjalnych wyników;

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

- F. mając na uwadze, że w oświadczeniach OPA, UE i społeczności międzynarodowej wyrażono głębokie zaniepokojone nieuzasadnionym wstrzymaniem liczenia głosów, wskazującym na możliwe stronnicze podejście obserwatorów z ramienia Komisji Wyborczej; mając na uwadze, że partnerzy krajowi i międzynarodowi zalecili zorganizowanie drugiej tury wyborów jako sposób wyjścia z kryzysu politycznego;
- G. mając na uwadze, że nieoczekiwane przerwanie liczenia głosów oraz ogłoszenie zwycięstwa prezydenta Moralesa doprowadziło do masowych protestów i mobilizacji zwolenników opozycji, jak również zwolenników samego prezydenta Moralesa; mając na uwadze, że demonstracje wywołały głębokie zaniepokojenie całej społeczności międzynarodowej, i że do tej pory w ich wyniku śmierć poniosły co najmniej 32 osoby, setki osób zostało rannych, a ponad 600 osób zostało zatrzymanych; mając na uwadze, że kraj ten cierpiał z powodu braku żywności i paliwa, co ma poważne konsekwencje dla ludności cywilnej w związku z blokadami ulicznymi postawionymi przez zwolenników Moralesa; mając na uwadze obawy związane z przemocą, rzekomym niepotrzebnym i nieproporcjonalnym używaniem siły przez służby bezpieczeństwa oraz rozłamem społecznym;
- H. mając na uwadze, że organ odpowiedzialny za zarządzanie wyborami nie był wiarygodny, a jeden z jego członków ustąpił w trakcie liczenia głosów; mając na uwadze, że opozycja nie uznała wyniku wyborów przeprowadzonych w takich okolicznościach i wysunęła oskarżenia o oszustwo wyborcze;
- I. mając na uwadze, że UE nie wysłała pełnowymiarowej misji obserwacji wyborów, lecz była jedynie reprezentowana przez mały zespół techniczny składający się z trzech urzędników o niższym statusie;
- J. mając na uwadze, że w celu przywrócenia zaufania zarówno rząd, jak i organy wyborcze wyraziły zgodę na wiążącą kontrolę techniczną przez profesjonalny zespół OPA; mając na uwadze, że kontrola ta została poparta przez Sekretarza Generalnego ONZ;
- K. mając na uwadze, że w wyniku kontroli ze strony OPA dnia 10 listopada 2019 r. ujawniono poważne nieprawidłowości i manipulacje podczas głosowania, wezwano do unieważnienia wyników wyborów i zalecono przeprowadzenie nowych wyborów, w ramach których należy wybrać nowe organy nadzoru w celu zapewnienia wiarygodnego procesu wyborczego;
- L. mając na uwadze, że po przedstawieniu w dniu 10 listopada 2019 r. sprawozdania z kontroli OPA, w którym wezwano do unieważnienia procesu wyborczego i jego ponownego przeprowadzenia, wielu wysokich rangą urzędników państwowych ustąpiło z pełnionych funkcji, w tym prezydent, wiceprezydent, przewodniczący Senatu i przedstawiciele organu wyborczego; mając na uwadze, że Evo Morales i kilku innych członków rządu musieli zrezygnować, opuścić kraj i zrzec się pełnionych przez siebie funkcji; mając na uwadze, że wysocy rangą członkowie sił zbrojnych zasugerowali rezygnację byłego prezydenta Evo Moralesa; mając na uwadze, że siły zbrojne i policja powinny powstrzymać się od wywierania wpływu na procesy polityczne i być poddane kontroli cywilnej;
- M. mając na uwadze, że Jeanine Áñez podpisała kontrowersyjny dekret, który chroni siły zbrojne przed ściganiem za działania podjęte w imię przywracania porządku publicznego;
- N. mając na uwadze, że kilka rezygnacji doprowadziło drugą wiceprzewodniczącą Senatu Jeanine Áñez do objęcia tymczasowej prezydentury w celu szybkiego ogłoszenia nowych wyborów prezydenckich, ponieważ jest to jedyny demokratyczny i konstytucyjny sposób rozwiązania obecnego kryzysu;
- O. mając na uwadze, że niższa i wyższa izba boliwijskiego parlamentu jednogłośnie zatwierdziły w dniu 23 listopada 2019 r. przepisy torujące drogę do nowych wyborów prezydenckich, które następnie podpisała tymczasowa prezydent Áñez; mając na uwadze, że zatwierdzone przepisy zabraniają ponownego kandydowania osobom, które sprawowały urząd przez dwie kolejne kadencje, co uniemożliwia kandydowanie Evo Moralesowi;
1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że obie izby zatwierdziły przepisy dotyczące przygotowania kolejnych wyborów prezydenckich, ale uważa, że powrót do stabilności w Boliwii wymaga jak najszybszego przeprowadzenia ponownych wyborów, i w związku z tym popiera cel, jakim jest powołanie nowego niezależnego trybunału wyborczego gwarantującego przejrzystość wyborów; wzywa władze tymczasowe do wzięcia odpowiedzialności za wiarygodność procedury przez zorganizowanie prawidłowo prowadzonych i pluralistycznych wyborów, w których wszystkie podmioty polityczne mają możliwość konkurowania zgodnie z boliwijskim prawem i porządkiem konstytucyjnym;
 2. krytykuje brak przejrzystości i wiarygodności boliwijskich władz oraz próbę popełnienia przez nie oszustwa, co podważyło prawo obywateli Boliwii do swobodnego i demokratycznego wyboru swojego prezydenta; uważa, że próba oszustwa wyborczego stanowi poważne przestępstwo; przypomina, że zgodnie z boliwijskimi przepisami wybory muszą zostać uznane za nieważne, a osoby i organizacje zaangażowane w takie nielegalne procesy muszą być automatycznie wykluczone z organów wyborczych;

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

3. wyraża zdecydowany sprzeciw wobec aktów przemocy i zniszczenia, które miały miejsce po wyborach w dniu 20 października 2019 r., składa kondolencje wszystkim członkom rodzin ofiar i wzywa do postawienia osób odpowiedzialnych przed sądem;
 4. wyraża pełne poparcie i uznanie dla pracy obserwatorów wyborów z ramienia OPA działających w skrajnie trudnych warunkach w Boliwii;
 5. przyjmuje z zadowoleniem decyzję o wycofaniu wojska z obszarów objętych protestami i uchynieniu ustawy dającej mu szerokie uprawnienia do użycia siły; wzywa siły bezpieczeństwa do zachowania proporcjonalności i powściągliwości w utrzymywaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego; apeluje o przeprowadzenie szybkich, bezstronnych, przejrzystych i dogłębnych dochodzeń w sprawie przemocy i o postawienie odpowiedzialnych osób przed sądem;
 6. wzywa nowe władze tymczasowe do podjęcia niezbędnych kroków w celu zmiany sytuacji, przywrócenia zaufania i wiarygodności oraz – co stanowi ich główny cel – zorganizowania procesu wyborczego; wzywa do nawiązania dialogu w celu bezzwłocznego zorganizowania nowych demokratycznych, sprzyjających włączeniu społecznemu, przejrzystych i uczciwych wyborów z organem wyborczym w nowym składzie, jako sposobu wyjścia z obecnego kryzysu, przy uniknięciu odwetu politycznego; wzywa rząd tymczasowy, aby nie przyjmował żadnych destabilizujących środków, które mogłyby pogorszyć sytuację;
 7. przyjmuje z zadowoleniem rolę mediatora, jaką UE i Kościół katolicki odgrywają w przyczynianiu się do osiągnięcia porozumienia między partiami w sprawie przeprowadzenia wolnych, pluralistycznych i przejrzystych wyborów w ustalonych ramach czasowych i zgodnie z konstytucją Boliwii;
 8. przypomina, że poszanowanie niezawisłości wymiaru sprawiedliwości, pluralizmu politycznego oraz wolności zgromadzeń i wypowiedzi wszystkich mieszkańców Boliwii, w tym obywateli i ludów tubylczych pochodzenia chłopskiego, to prawa podstawowe i podstawowe filary demokracji i praworządności;
 9. domaga się, aby nowy proces wyborczy przebiegał w obecności wiarygodnych i przejrzystych obserwatorów międzynarodowych mogących swobodnie działać i dzielić się niezależnymi spostrzeżeniami;
 10. wyraża gotowość do wsparcia takiego procesu wyborczego i wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do wysłania pełnowymiarowej unijnej misji obserwacji wyborów;
 11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi Boliwii, Parlamentowi Wspólnoty Andyjskiej oraz Zgromadzeniu EuroLat.
-